

صاحبہ

با اساتید و پیشکسوتان رادیولوژی

گفتگو با دکتر محمود مظفری

رادیولوژی در آن زمان بسیار ساده و ابتدایی بود. با توجه به اینکه استادان مشهد بسیار در زمینه رادیولوژی قوی بودند و بسیار با سواد و ناطق بودند که مارا به خودشان جذب می کردند. من همیشه از خودم می پرسیدم که آیا میشه من هم یک روز مثل اینها بشوم و توانم اینقدر خوب صحبت کنم؟ و من با توجه به روحیات شخصیتی خودم احساس کردم که من به درد این رشته می خورم. من شاید اصلاً جراح خوبی نمیشدم. من باید جایی باشم که سرآمد همه این چیزها باشد. الان در همه چیز حرف اول را تکنولوژی، می زند و در طب هم تکنولوژی که ما در اختیار داریم مثل رادیولوژی، سی تی اسکن سونوگرافی و ام آر آی حرف اول را در طب می زند و از آن سالها به بعد که کسی فکر نمی کرد که رادیولوژی این بشود و ما حالا متوجه شدیم که چقدر این رشته وسیع هست. زمان های قدیم مردم تصور می کردند که اگر کسی جراح است یعنی آخر کار!! و همه به من می گفتند تو که در سهایت خوب است شاگرد اول هستی برو جراحی بخوان، چون مردم گرایش به جراحی داشتند، ولی حالا متوجه شدند که سرچشمه اش تکنولوژی است و اگر این رشته نباشد رشته های دیگر لنگ خواهند ماند. رشته هایی که تکنولوژی به آنها وارد نشود به همان شکل قدیم مانده اند. ولی تکنولوژی جدید وارد دنیا شد و خوشبختانه ایران هم پایای تکنولوژی جدید پیشرفت کرد.

من بعد از اینکه وارد ایران شدم، استاد دانشگاه تهران شدم و در بیمارستان سینا به مدت حدود ۲۴ سال مشغول به کار شدم. در آنجا

عضو هیئت مدیره انجمن رادیولوژی ایران

عضو بورد مجله Iranian Journal of Radiology

ریاست بخش رادیولوژی بیمارستان دی

لطف کنید خودتان را به طور کامل معرفی کنید.

من دکتر محمود مظفری هستم محل تولد مشهد بوده در سال ۱۳۲۰، تحصیلات دوره پزشکی را در مشهد بودم و بعد برای ادامه تحصیل به دانشگاه شیراز رفتم و تخصص و فوق تخصص رادیولوژی را در رشته آرثیوگرافی در همان دانشگاه گرفتم و بعد برای کارهای اختصاصی که بعد از این دوره بوده به آمریکا رفتم و دوره سونوگرافی دیدم و بعد از آن در انگلستان دوره داپلر دیدم و در آلمان هم تخصص سی تی اسکن و ام آر آی را بعد از فارغ التحصیلی دیدم. دوره های تكمیلی رادیولوژی تا سال ۱۹۹۸ طول کشید.

لطفا در مورد دوره ی رزیدنتی خود توضیح دهید و همچنین چرا رشته رادیولوژی را انتخاب کردید؟

من در طی تحصیل دوره پزشکی در طی کنفرانسها و نشستها تمام رشته های تخصصی پزشکی را می دیدم ولی من احساس کردم که رادیولوژی در آن زمان نسبت به امروز پیشرفت زیادی نداشت و تکنولوژی جدید وجود نداشت و رادیولوژی فقط محدود به عکس برداری بود و

آنژیوگرافی روشنی ساده تر بوده و از نظر قیمت کمتر از آنژیوگرافی است و مزیت نیاز به آمادگی خاصی ندارد و بعد از این کار نیازی به بستره شدن بیمار در بیمارستان نیست. تمام عروق قلبی مريض در عرض هشت ثانية نمایان می شود و دستگاه کارایی بالايی از نظر تشخيصی دارد. ما اولين دستگاه را در خاورمیانه به بیمارستان دی آورديم. تا دو سال قبل ما بالاترین و بهترین مقاله مربوط به سی تی آنژیو قلب و مقایسه آن با آنژیوگرافی را داشتیم که مقاله اش هم در بهترین مجله آمریکا چاپ شد و کنفرانسهايی در اين رابطه برگزار شد. به ما اولين مرکزی هستيم که اين دستگاه در آن نصب شد و همچنان هم در حال کار می باشد و مراکز ديگر برای يادگيري کار به اينجا مراجعه کردنده و آموزش ديدند چون که من اعتقاد دارم که اگر چيزی را بلد هستيم باید به ديگران هم ياد بدheim و روزی هم دست خداست و اين دانش را برای خودم نگه نداشتمن که پول بيشتری بگيرم.

لطفا در مورد وضعیت رادیولوژی در ایران توضیح داده و آن را با کشورهای دیگر مقایسه کنید.

اين مقایسه در حقیقت درست نیست. ایران از نظر رادیولوژی و دستگاهها و امکانات به طور نسبی بد نیست با اين حال ما هنوز در ایران و بیمارستانها دستگاههایی داریم که بیش از ۲۰ سال عمر کرده و این اصلا درست نیست و کسی آنها را تعویض نکرده است و بخش خصوصی در حال حاضر بيشترین بار رادیولوژی مملکت را به دوش می کشد و علت آن اين است که در اين مراکز دستگاهها به روز تر هستند و بهره وری از اين دستگاهها بالاتر است، در بیمارستانهاي دانشگاهها بهره وری خوبی وجود ندارد که شاید به علت از دحام مريض در اين مراکز باشد. دستگاههای با تکنولوژی بالا وارد مملکت می شود و افراد باسوسادی داریم و به دیدگاه من در منطقه خاورمیانه از نظر كفالت دستگاهها و پزشكان متخصص رادیولوژی حرف اول را می زنیم. و در كنفرانس های خارجی اين موضوع را اثبات کردیم که در منطقه وضع خوبی را داریم. ولی در مقایسه با اروپا و آمریکا اصلا قبل قیاس نیستند چون که ما هنوز خیلی راه داریم که طی کنیم. يکی از بزرگترین مشکلات و ضربه هایی که به ما وارد می شود مسئله تحريم است که جلوی پیشرفت ما را می گیرد. این تحريم ها باعث می شود که این دستگاه را یا در نهايیت به ما نمی دهند یا بعد از يك مدت طولاني به ما می رسد که چند نسل از دستگاه گذشته و دستگاه

كارهای زيادي کردم و تمام سیستمهارا تغيير دادم. تکنولوژی تنها محدود به رادیولوژی نیست بلکه در تمام رشته ها وارد شده است مثلا يك متخصص قلب در قدیم تنها يك دستگاه فشار خون و يك گوشی و يك دستگاهی که نوار قلب می گرفت، داشت ولی امروزه از اکو، آنژیوگرافی قلب، رگ مصنوعی و استنت و غيره استفاده می کنند. تکنولوژی در طب در دنيا تغييرات سريعي دارد.

پس اينطور که متوجه شدم شما اصلا از درجا زدن خوشتان نمی آيد و به خاطر روحیه ای که داشتید و همیشه دنبال پیشرفت بودید وارد اين رشته شدید. صحيح است؟

بله دقیقا، من الان هم کارهای زيادي را انجام می دهم و به يك رشته اكتفانمی کنم مثلا اگر به من جايی با حقوق بالا را پيشنهاد کنند ولی قرار باشد که فقط از صبح تا شب يك کار را انجام بدهم خسته می شوم. من باید کارم نوع داشته باشد. من در کنار کار پزشكی کارهای ديگر هم می کنم که در راسش پرورش گل و گیاه است چون کار با غبانی را دوست دارم و روحیه ام را تغيير می دهد.

اگر شما به سالهای قبل برگردید آیا باز هم این رشته را دنبال خواهید کرد؟

من مجدد رادیولوژی را انتخاب خواهم کرد. من هنوز عاشق کارم هستم و اگر برگردم باز هم طب خواهم خواند و متخصص رادیولوژی خواهم شد و من فکر می کنم که دانشجویان طب که از IQ بالا برخوردار هستند باید رشته انتخابی او لشان رادیولوژی باشد. و الان رادیولوژی در صدر می باشد و دانشجویان پزشكی باید بهره هوشی بالا و خلاقیت داشته و دنبال مطالعه باشند تا بتوانند اين رشته را ادامه دهند.

شما بنیانگذار سی تی آنژیو گرافی در ایران بودید. بگویید که چه شد به اين فکر افتادید و هدفتان از اين کار چه بود؟ سی تی آنژیوگرافی دستگاهی است که از عروق قلب سی تی اسکن می کند و برای اين کار ساخته شده و همه کاري را انجام می دهد ولی بيشترین کاري که با اين دستگاه انجام می شود سی تی آنژیو قلب می باشد. يعني به جای اينکه آنژیوگرافی روی بیمار انجام شود چون کار تهاجمی هست گرچه زير نظر دکتر متخصص انجام می شود ولی سی تی

می خواستم که همیشه شهامت گفتن کار اشتباہی را که انجام داده اند را داشته باشند تا دیگران عبرت بگیرند. این خاطره مربوط به زمان جنگ بود و مریض بسیار زیاد بود و من حتی تا روزی ۲۰ تا مریض هم برای میلوگرافی داشتم. یکی از این مریضها شب به من زنگ زد که آقای دکتر سوزنی که شما به پشت من زدید هنوز باید باشد یا من باید خودم درش بیارم؟ من متوجه شدم که به علت شلوغی و ازدحام فراموش کردیم که سوزن را از پشت مریض خارج کنیم و بسیار ناراحت شدم که چرا این اتفاق افتاده و از او خواستم که سریعاً به من مراجعه کند تا سوزن را خارج کنم. بعد از پانسمان و تجویز آنتی بیوتیک، مریض را چهار-پنج روز زیر نظر گرفتم تا از سلامتیش مطمئن شوم و خوش بختانه این مریض عارضه ای پیدا نکرد.

حرف آخر...

به نظر من رادیولوژی ما روز به روز در حال ترقی هست و جوانان ما که وارد بازار کار شده اند بسیار جوانان با استعدادی هستند و بهترین مدارج علمی را در دوره پزشکی شان داشته اند و بهترین و باهوش ترین دانشجویان دوران طب بوده اند که رادیولوژی را انتخاب کرده اند و آینده رادیولوژی مملکت بسیار درخشان خواهد بود و ما امیدواریم که رادیولوژی ما روزی حرف اول را حداقل در منطقه بزند چه از نظر علمی چه از نظر پژوهشی. و این رشته پیشرفت بیشتری بکند. و انجمن و تشکل های قویتری داشته باشیم تا بتوانیم از نظر بار مالی این موسسات به آنها کمک کنیم و آنها هم به ما کمک کنند تا همه با هم به یک نتیجه واحد و مطلوبی برسیم که همه راضی باشند.

با تشکر از شما و زمانی که برای ما گذاشتید. ■

■ **مصاحبه کننده: یلدا محمدخانی**

در شماره بعدی مصاحبه با جناب آقای
دکتر محمود مافی
را خواهیم داشت.

قدیمی شده است. پس مقایسه درست نیست.

به نظر شما وضعیت آموزش پژوهش و تحقیق در ایران به چه شکل است؟

ما یک مرکز تحقیقات رادیولوژی در بیمارستان امام خمینی داریم که آدم های زیادی از جمله دکتر رادیولوژی و فیزیست دارند ولی از بازده کاری آنها من اطلاعی ندارم. ما یک مجله رادیولوژی به زبان انگلیسی به نام Iranian Journal of Radiology داریم که بسیار مجله معتبری است و در دنیا هم ثبت شده و جزو افتخارات رادیولوژی ایران است که در حال حاضر به صورت فصل نامه است. من در این مجله عضو بورد هستم که سردبیر این مجله آقای دکتر قناعی است.

در طول دوران تحصیل چه کسانی شما را بیشتر حمایت کردند؟

ما همه بر اساس بهره هوشی خودمان به اینجا رسیدیم و من حامی خاصی نداشتم. در طی سالهای دانشگاه استادها به ما تدریس می کردند ولی حامی من نبودند. و من تمام مراحل تخصصی را خودم گذراندم و علاقه داشتم ولی فرد خاصی مرا در این دوره ها حمایت نکرد.

آیا هیچ وقت با خود فکر نکردید که حالا که کسی از من پشتیبانی نمی کند و یا قدردانی نمی کند چرا من این دوره ها را بگذرانم؟ همین مقدار تخصص در مملکت کافیست؟

من بخاطر اینکه این رشته را دوست داشتم و دارم و دوست داشتم که همیشه با تکنولوژی جلو بروم و اطلاعاتی از رشته خودم داشته باشم. همیشه در این مورد مطالعه داشتم و هنوز روزانه چندین مقاله را مطالعه می کنم. من ۱۶ سال عضو هیئت برد رادیولوژی ایران بودم یعنی همه کسانی که می خواستند مدرک بگیرند باید ما تصدیق میدادیم که شما رادیولوژیست هستی. همیشه دوست داشتم که اولین باشم ولی دنبال مقام خاص یا قدردانی نبودم.

یکی از خاطرات خوب دوران کاری خود را برای خواندنگان بیان کنید.

یکی از خاطراتی که من برای دانشجویانم تعریف می کرم و از آنها